

duurzaamplus.nl
zelfstandig, onafhankelijk en ter zake

GroenLinks: stop klimaatuitvluchten

Désirée Crommelin, 10/05/2019

GROENLINKS: STOP DIE KLIMAATUITVLUCHTEN, AAN HET WERK! De technologie en kennis hebben we om opwarming van de aarde onder anderhalve graad te houden. Waar het nu op aankomt is dat deze rap en grootschalig ingezet worden. Bas Eickhout klimaatwetenschapper en Europarlementariër voor GroenLinks weerlegt de heersende klimaatuitvluchten in zijn column* voor duurzaamplus.

Klimaat is het politieke debat

Tien jaar geleden maakte ik als klimaatwetenschapper de overstap naar de politiek uit frustratie voor het gebrek aan klimaatactie. Toentertijd was het nog heel normaal voor politici om vraagtekens te zetten bij het fenomeen klimaatverandering teneinde verantwoordelijkheid te ontlopen. Zo makkelijk komen wij, politici er tegenwoordig niet meer mee weg. Klimaat is hét politieke debat geworden. Vrijwel geen collega van mij die klimaatverandering noch het belang ervan zal ontkennen. Toch wordt er veel te weinig tot echt handelen overgegaan. Nog steeds passen politici allerlei excuses toe in een eigentijds jasje wel te verstaan – om het treffen van concrete maatregelen te

ontlopen. Dus allereerst maar eens een weerlegging van de meest voorkomende klimaatuitvluchten en smoezen.

Klimaatwetten in andere EU-lidstaten

De eerste veel gehoorde klimaatuitvlucht luidt: Nederland moet niet te ver voor de troepen uitlopen. Nou, dat valt wel mee. Nederland legt zichzelf met haar klimaatwet op om 49 procent minder broeikasgassen uit te stoten in 2030. Een goede ontwikkeling, maar niet uniek! Mede dankzij zijn klimaatwet zit het Verenigd Koninkrijk nu al op een afname van 43 procent van broeikasgassen. Duitsland heeft een doelstelling van min 55 procent voor 2030 en werkt aan een klimaatwet. Zweden heeft zichzelf via een klimaatwet verplicht in 2045 broeikasgas-neutraal te zijn. Frankrijk, Spanje bespreken de invoering van een klimaatwet. En dan hebben we het nog maar alleen over EU-landen. Een land als China is nu al goed voor 45 procent van alle nieuwe capaciteit aan zonne-energie die wereldwijd geïnstalleerd wordt. Het is ook de plek waar verreweg de grootste hoeveelheid aan elektrische auto's wordt geproduceerd. De EU moet oppassen dat het de spreekwoordelijke boot niet mist en het op te grote technologische achterstand komt te staan.

“Europees klimaatbeleid is oneerlijk omdat de industrie vrijwel alle Europese CO₂-uitstootrechten gratis krijgt.”

Stop klimaatuitvluchten

Een andere beruchte uitvlucht is, dat de bijdrage van Nederland zinloos is, dat het Nederlandse beleid slechts 0,0003 graden opwarming voorkomt. Dat is echt te simplistisch gesteld. Door te zorgen voor innovatie en schaalvoordelen kan Nederland een grote bijdrage leveren buiten de landsgrenzen. Met de *Energiewende* heeft Duitsland bijvoorbeeld een slinger gegeven aan de lage prijs voor zonne-energie waar nu de rest van de wereld van profiteert. Bovendien, Nederland behoort tot de landen met de allerhoogste uitstoot per persoon ter wereld en in de EU. Als wij de omslag al niet maken, waarom anderen wel?

Feitencheckers

Nog een klimaatsmoes: het klimaatbeleid is te duur. Het Nederlandse klimaatbeleid gaat duizend miljard euro kosten! Gelukkig concludeerden feitencheckers al heel snel dat die kosten veel te hoog ingeschat zijn. Klimaatmaatregelen zijn zoals alles uiteraard niet gratis. Het gaat echter wel om bedragen die over vele jaren worden uitgesmeerd. Nog belangrijker is, dat door alleen naar de kosten te wijzen je de andere helft van het verhaal mist: namelijk investeringen kunnen zich terugverdienen. Om een voorbeeld te noemen, we importeren in de EU jaarlijks voor 266 miljard euro aan fossiele brandstoffen. Geld dat we in de Europese economie kunnen houden, wanneer

we zelf onze energie duurzaam opwekken. En het allerbelangrijkste: als we geen klimaatactie ondernemen zijn de kosten enorm voor de samenleving.

“Laat de vervuiler betalen en gebruik de opbrengsten voor innovatie en het beschermen van de lagere- en middeninkomens.”

Hulp in bankencrisis onrechtvaardig

Wist u trouwens dat tijdens de bankencrisis die in 2008 losbarstte er in de EU binnen no-time vijfduizend miljard euro aan publiek geld naar de financiële sector is gegaan? Dat gebeurde ook nog eens op een sociaal zeer onrechtvaardige wijze vanwege de keiharde bezuinigingsmaatregelen die tegelijkertijd werden ingevoerd en die de laagste inkomens het hardst raakten. Veel van de politieke partijen die dat de normaalste zaak ter wereld vonden, hangen nu continue aan de rem als het gaat om het nemen van concrete klimaatmaatregelen. Dat terwijl die maatregelen juist heel goed op een eerlijke wijze doorgevoerd kunnen worden. Namelijk door de vervuiler te laten betalen en de opbrengsten te gebruiken voor zowel innovatie als voor het beschermen van de lagere- en middeninkomens.

De vervuiler betaalt

Vaak hoor je politici zeggen dat het klimaatbeleid enkel gewone burgers raakt. Die klimaatuitvlucht is in tijden van verkiezingen lekker makkelijk en gaat voorbij aan de verantwoordelijkheid van politici. Het hangt namelijk af van politieke keuzes! Europees klimaatbeleid is inderdaad niet eerlijk omdat de industrie vrijwel alle Europese CO₂-uitstootrechten gratis krijgt. Daar heeft de Nederlandse industrie hard voor gelobbyd in Brussel. Zo goed zelfs dat ze lange tijd meer rechten kregen dan ze nodig hebben. Deze extra rechten kunnen vervolgens voor miljoenen euro's doorverkocht worden aan de energiesector, die wel alle rechten moet kopen. Tijdens een recente herziening van de EU-regels lagen er voorstellen op tafel om de gratis rechten af te schaffen in ruil voor bescherming tegen oneerlijke concurrentie vanuit het buitenland via een CO₂-heffing aan de Europese grens. De industrie heeft zich met man en macht verzet tegen een aanpassing van de regels. Een meerderheid van de politici heeft daarnaar geluisterd. Nu Nederland echter over een CO₂-belasting spreekt om de klimaatlasten eerlijker te verdelen, zegt dezelfde industrie met de politici die Europees de boel tegenhielden: “Dat moet Europees.”

“Politieke partijen die steun bankencrisis de normaalste zaak vonden, hangen aan de rem als het gaat om het nemen van klimaatmaatregelen”

Kerncentrales duur door goedkope wind- en zonne-energie

“We moeten kerncentrales gaan bouwen.” Nog zo een vertragingstruc en klimaatuitvlucht. In Nederland mag je kerncentrales bouwen, alleen geen bedrijf wil dit. Het is financieel niet aantrekkelijk en risicovol. Waar de kosten van duurzame energie maar omlaag blijven gaan, is dat voor nucleair absoluut niet het geval. De

bouw van de nucleaire reactor Hinkley Point C in het Verenigd Koninkrijk is een goed voorbeeld. De Britse staatssteun, betaald uit Britse belastingcenten, loopt op tot zo'n 30 miljard pond. Neem dan wind op zee, een van de duurdere vormen van duurzame energie. Die windparken worden nu al zo goed als zonder subsidie gebouwd en de kosten blijven maar dalen. Daarbij is de opwek-potentie op de Noordzee gigantisch. Het Planbureau voor de Leefomgeving is onlangs met een rapport gekomen dat toont dat we op een fractie van Nederlandse gedeelte van de Noordzee veel meer elektriciteit op kunnen wekken dan dat momenteel al de Nederlandse elektriciteitscentrales bij elkaar opgeteld doen.

Aan het werk

“Dram niet zo, we hebben tijd zat.” Het laatste rapport van het klimaatpanel IPCC, waar wereldwijd duizenden wetenschappers aan hebben bijgedragen, stelt dat de wereld nog 570 gigaton CO2 kan uitstoten om een ‘aannemelijke kans’ te hebben klimaatverandering tot anderhalve graden te beperken. In 2017 werd er 51 gigaton CO2 uitgestoten. Kortom, met de huidige uitstoot hebben we nog twaalf jaar voordat een temperatuurstijging van anderhalve graden onherroepelijk is. Hetzelfde rapport concludeert, dat we de technologie en kennis bezitten om opwarming van de aarde onder anderhalve graden te houden. Waar het nu op aankomt is dat deze rap en grootschalig ingezet worden. Stoppen met de smoesjes dus, handen uit de mouwen.

Bas Eickhout, klimaatwetenschapper en Europarlementariër voor GroenLinks.
[GroenLinks](#)

foto en illustratie ©GroenLinks

* Duurzaamplus heeft de kandidaten van alle Nederlandse politieke partijen die meedoen aan de [Europese Parlementsverkiezingen 2019](#) uitgenodigd voor een column op haar site.